

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feladó szerkesztő háborúban léta alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Égész évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy óra 1 " 20

Meddig tart a háború

A világháború, melynek szemlenni vagyunk, ez idő szerint még csak a földgömb keleti részén vibrál. Hogy nem csap át a nyugatra is, az a közel jövő kérdése. Annyi azonban már most is megállapítható egész határozottsággal, hogy Európa, Ázsia és Afrika térképe lényegesen meg fog változni az idők nem látta erejű és terjedelmű gigászi mérkőzés után. Oroszország a Balkán ura akar lenni a az Aja Zsófia mecséire ki akarja tűzni az Andráskeresztet, mindenesetre azokban birtokába szándékozik venni a tengerészoroszlókat. Ausztria-Magyarország utáiban áll az orosz hatalmi terjeszkedésnek kétféle esztendő óta erő vágyódási megvalósulásánál. Anglia minden német kalmárban véletlenszerűen látja a főleg ezért szabadított rá az egész világra a háború borzalma.

Ugy lehet, hogy éppen ma, amikor már harmadik hónappal tart a háború kezdetén, a legérdekesebb események még sem a harcok, hanem a hírek. A haláláig ünnepélyes esküvel kibontotta a próféta zöld lobogóját a amikor Allah tanúságot hitte, hogy a mohamedánok szent ügyéért ránt kardot, háromszáz millió mohamedán lélekben gyúlt ki a lelkesedés tüze. Soha nem látott hős és ereje volt annak a tüntetésnek, amely tegnap a topkapui régi serail körül tombolt a szivek felradó mámorában, amikor a próféta köpönyege előtt fogadta a szultán a nagy népgyűlés küldöttségét és beszédet intézett hozzá a melyben megindulva hangoztatta, hogy a háborúban Isten védelmére és a próféta segítségére számít a bizik a diadalban.

Ilyen körülmények között nem éppen időszerű annak az előkelő politikusnak nyilatkozata, aki azt latolgatja, meddig tart a világháború?

— erre a kérdésre — mondja — annál nehezebb felelni, mert a háború negyedik hónapjában egészen váratlanul új bonyodalmak, új háborúk támadnak. A téli közeledtével mindenesetre esyhátni fog az európai hadjárat hevesége talán afféle halgatóságos fegyvernyugvás is bekövetkezik, de ugyanakkor ott, ahol az éghajlat enged, tehát különösen Egyiptomban, Perzsiában és az afrikai gyarmatokon folyik tovább a háború. Ma döntés még semmi irányban nincsen, de bizonyos, hogy ha mérleget állítunk, még mindig az antantnak van igen jelentékeny passzívája. Míg Németország egészen az ellenség területén folytatja hadműveletét és Ausztria-Magyarországban is csak az egyik tartományba lépkedett be magát

ideiglenesen az orosz, míg Belgium csaknem egészen megszállt mint önálló állam és az osztrák-magyar balkáni hadak Szerbia földjén állnak: addig az antantnak csupán egyetlen tagja mondhatja el, hogy ellenséges területekre hatolt. Sok millió hadseregek összekodásában döntést kiderőszakolni

vajmi nehéz. És könnyen megeshet, hogy a harcok eldöntetlenül maradt nagy kérdéseket diplomáciai úton intézik el. A csaták talán még piroslani fog, mikor valahol Svájcban vagy Amerikában zöld asztalhoz ülnek az államok képviselői.

Szerbia utolsó órái.

Megkezdődött Valjevó körülzárólása.

A törökök kihirdették a szent háborút.

A lomboldó háborúban, melyben hadsaink eddig számos esetben arattak lényeges győzelmet, most jutottunk el ahhoz, hogy elmondhatjuk, hogy Szerbiával rövid időn belül végeznek hadsaink.

Az északi harctérről ma különösebb jelentések nem érkeztek. Elkeseredett harc folyik Przemysl mellett, hol tegnap egy őrsereg nagyobb kirohanásával visszazorította az ellenséget.

A németek harcát Poroszország határán és Orosz Lengyelországban győzelmesen folynak.

A lelkes török az orosz fölött halmoz győzelmet-győzelmet. Mai hírek a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

A Kárpátok védelme.

Máramarosziget, nov. 16.

Kárpáti hadtestünk különösen megkonstruált terv szerint nagy-szerű védelmi vonalat biztosított magának. Ezt a védelmi vonalat állórnál szinte lehetetlen megsemmisíteni. Az ellenség, úgy látszik, lassan van ezzel a körülménnyel, mert egy hét óta szűnelteti a támadásokat Delatyn körül és a többi kárpáti pontokon is.

Delatyntól délre a mi csapataink, északon az oroszok vannak pihenő állapotban. Delatynnál van ártó. A salu déli részében a mi őrségeink, északi részében pedig az orosz őrségek állnak és összekapcsolást néznek egymással. Két-

száz méternyi távolság van a partonillek között, de nem lőnek egymásra. Mintha csak halgatóságos fegyverszünet lenne, olyan eseménytelenül van ilyen a harcmezőn. Kényszerfegyverszünet ez, amelyet a vastag köd és a nagy körfűvészek parancsolólag írnak elő.

Hogy ez a halgatóságos kényszerfegyverszünet és a vele kapcsolatos eseménytelenség meddig fog tartani, természetesen bizonytalan.

Huszti, nov. 16.

Huszton, a Kárpátok toronyal védelmi vonalának utolsó vasúti állomásán a lakosság nyugodtan várja az eseményeket. Bizik a Kárpátoknál felállított hatalmas katonaság és tűzcső erejében, amely számbavevő a Kárpátokon való nehéz átkelés lehetőségét is, bármely orosz tulerőnek ellent tud állni. Az oroszok eddig nem kísérelték meg a Kárpáti erősségek megtámadását.

Csapataink Wiskovnál megütözték az orosz előőrsőkkel, akik véres fellel vésztek feljebb Galicziába.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

A németek fölénye a flandriai harcban.

Rotterdam, nov. 16.

A Nieuwe Rotterdamische Courant katonai munkatársa ezeket írja a flandriai harcokról: A németek táma-

dása az egész vonalon igen sikeresen folytatódott. Visszaesés sehol sem mutatkozott. De számítani kell arra, hogy a harcok itt hosszabb ideig is el fognak tartani. Ha eddig nincs is döntés, a németek által e, tett sok fogolyból és hadizsákmányból kiderül a németek fölénye.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

Szerb foglalásunk Obrenovációtól a déli Drináig.

Csapataink lelkesedéssel nyomulnak elő Szerbia területén. Erős betonfedezékekből kiverve, a szerbek most nyílt harcban kénytelenek összemérni fegyvereiket a mi katonáinkkal. Nincsen már kúrcolás, nincsenek rejtékhelyű szolgák isombor, szemtől-szembe kerül egymással a két ellenfél és ebben a nyílt, férfias mérkőzésben a mi csapataink fölénye óráról-óra fokozódik. Csapataink alig tíz nap alatt urai lettek annak a szerb földterületnek, amely Obrenovációtól a Kolubara folyó vidékéig Valjevó felett lefutódik a Drina menti Ljubovijáig és a szerbek e pillanatban csak visszavonulásukat fedező harcokban igyekeznek csapatainkat feltartóztatni.

Pótfőrek táborozseregei tegnap hivatásos jelentésének kiegészítésül még a következő diadalmas részleteket közlik csapataink előrenyomulásáról:

Sabac elfoglalása után előrenyomuló csapataink tudvalevőleg Sabacnál két részre osztottak. Az egyik a Száva mentén az Obrenovácba vezető országot irányában hatolt előre, a másik pedig délre egyenesen Valjevó felé tartott. Az obrenováci országon előnyomuló csapat ugyszólván fuólépésben szállta meg ezt a Posavina nevű vidéket.

A Szávapartnak azon a helyén, ahol hős monitorkunk, a Temes aknára intott, most monitorkunk gyilkos tüzzel támogatják csapatainkat, amelyek mindenütt megfutamítva a szerbeket, szombati délelőtt braturok szuroryohammal elfoglalták Obrenovációt és ezzel az Obrenovációból Valjevóba és erről a vonalról Lajkovációból az ország belsejébe haladó vasutat is kézrekerítették.

Másik hadsereg délkelet felé haladva megszállta Vrelót, majd gyorsított menetben tovább haladva, elfoglalta az obrenováci-valjevói és sabac-ubi országot torkolatánál fekvő Ub községet és ezzel lehetetlenné tette, hogy a szerbek a

Valjevóából Obrenovóba vezető országut továbbra is használhassák, viszont azonban keletről olyan fenyegető helyzetbe hozta a Valjevónál menekülés közben összerögződött trént és csapatokat, hogy a visszavonulás most már csak egyetlen irányban képzeltető.

A helyzet tehát a következő: Csapatok több egymással folytonos érintkezésben levő erői csapatokkal megszállták az Obrenovációt Valjevó felett a Drinamenti Ljubovijéig húzódó szerb területet és magát Valjevót is oldaltól fenyegetik. Ha a szerbek Valjevónál nem tudnak megállni, akkor számunkra csak a Gorni Milanovác felé vezető út marad nyitva.

Ebben a pillanatban a mi kezünkben van a Macsava és Posavina, a Drinától körülbelül 100 kilométer, a Szávától 60-70 kilométerre terjedő földterület, a Sabációl Lössicába vezető és az Obrenovációt Valjevóba vezető fontos vasútvonal, a miénk a Kolubara partvidéke és csapataink előtt nyitva a szávali monitorok tűzének védelme alatt a Belgrádba vezető országut, amely Obrenovációt mindössze 22-25 kilométer hosszu.

Magyar közigazgatás Szerbiában.

Budapest, nov. 16.

Illetékes tényezők megegyeztek abban, hogy a mostani szerb Macsava vidék a volt macsói bányáság, magyar közigazgatás alá helyezték. A közigazgatás élére egy magyar tábornok kerül. Magyar közigazgatási hivatalok, magyar posta, magyar pénzügyország és magyar vámhivatalok már a legközelebbi napokban megkezdik működésüket. A közigazgatás székhelye Sabác lesz. Macsavát is kerületre osztják. Most intézik el a bélyeg és a pénznemkérdések szabályozását. A hadvezetőség problémáitól intéz az ellegált terület lakosságához, melyben közli a birtokbavételei és kibocsátja rendeleteit, mely a pénzforgalom és törvényes szokásokra vonatkozólag szükséges.

Előre Szerbiában Belgrád felé.

A tűznek és vasnak, a gyűlöletnek és lelkesedésnek erős és feltérőzhatatlan áradata sűrű maga előtt a szerb hadseregeket, veri és pusztítja magyar erővel. Délnyugatról, nyugatról, északnyugatról és északról, szóval minden felől, ahol határaink Szerbiával érintkeznek, erős támadással indulunk a döntő leszámolásra, hogy megsemmisítsük a világháborút felidéző ország katonai erejét.

Nem lehet elégszer megállapítani, hogy a közvélemény is teljesen tisztában legyen vele, elképzelhetetlenül nagy és hihetetlenül nehéz az a feladat, melyet csapataink a déli harcúren végeznek. Szerbia — amikor erőinket így aránytalanul voltunk kénytelenek így megosztani észak és dél között — igen erős ellenség, melynek jó

hadserege és nagyrészt elszánt katonasága van, mely tudja, hogy országa sorsáról van szó ebben a küzdelemben.

A Drina és a Száva felől egyformán jelentős erővel vonulunk előre Szerbia belseje felé, hogy a döntő találkozást és a végső leszámolást keressük a szerb hadsereggel. És meggyünk előre benn Szerbiában, a Száva mentén kelet felé. Tegnapelőtt elfoglaltuk Skelát, tegnap délután rohammal bevettük Obrenovácot.

Jelentős léptekkel megközelítettük a szerb földön Belgrádot, mely Obrenovációt keletre a Száva mentén 27 kilométernyire fekszik.

Minden uton, minden irányból és minden irányban verjük az ellenséget, siker sikert követ, nagy eredmények ezek, melyeket elérünk máig és még örvendesebbek lesznek, melyeket kivizünk a közeli napokban. Rohammal meggyünk előre Szerbiában, magyar bakák harcok kedvének, lobogó temperamentumának — legjobban megfelel ez a küzdelem, emberember ellen harcol és a szilaj harag megtörő ereje sújt le Szerbiára. Felidézte a világháború szörnyű szellemét és az első, melyet elér a végzet, az igazságosság és igazságtörő sors büntetése. Ime a magyarság isteni küldetése: megtörölni az állhatatos orgyilkosságot és kitérőlni Európa kultúrájából sorából azt a nemzetet, mely a vadság és gyűlölet fegyverével harcolt az erkölcs, igazság és becsület ellen.

Obrenovác elfoglalása.

Csapatok tegnap délután 6 órakor vonultak be Obrenovácba, amelyet délelőtt a monitorok tűzének védelme alatt szörnyrohammal bevettük. Egész délelőtti szakadatlanul szóltak az ágyuk és monitorjaink, valamint a Mali Brgulén felállított tűzérőgünk az Obrenovác előtt védekező szerb csapatokat menekülésre kényszerítve visszavonulásra kényszerítették, mire csapataink bevonultak Obrenovácba.

Agyutűzünk nagy károkat okozott. A szerb templom — a melynek tornyából géplegyverekkel lövöldöztek csapatainkra — rommá van lőve. Csapatok megszállták a pályaudvart és hatalmukba kerítették sok vasúti kocsi és mozdonyt, amelyeket a szerbek már nem szállíthattak el, mert az obrenovác-Valjevó vasútvonal több helyét más csapatok már előbb megszállták.

Obrenovációból csapataink nyomban előre nyomultak és nehogy éjszakai meglepészerű támadásnak legyenek kitéve Obrenovácban levő katonáink, még az éjjel megszállták a Vic barát is, a Szávának azt az erősen nyerges kidudorodó részét, amely a mi partunkon levő Boljevclvel szemben van.

Obrenovác elfoglalásával elfűnt a Belgrádba vezető országut legjobban megerősített akadály.

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORÚ.

A szent háború kiáltványa.

Konstantinápoly, nov. 16.

A Pathi mecsetben ma olvasták fel a történelmi fontosságú felvált. Az izlam előírásai szerint kérdés és felelet formájában van szerkesztve a szent kiáltvány és a következőképpen hangzik:

Ha több ellenség egyesül az izlam ellen, ha az izlam országait fosztogatják, a muzulmán lakosságot lemészárolják és fogságba ejtik és ha emiatt az izlam padisáhja a Koran szent szavai szerint szent háborút hirdet, kötelessége ez a háború minden muzulmánnak, minden fiatal és agg muzulmán gyalogos és lovas katonának és kötelessége az izlam minden országának, hogy vagyont és vért áldozza a Dshat érdekében?

Válasz: Igen.

Kötelessége a Oroszország, Franciaország, Anglia és az ezeket támogató országok muzulmán sláttalóinak is a szent háborúban résztvenni az a kormányok ellen, amelyekről függnek, és amelyek ilyen módon a kalifátust hadhájjókkal és szárazföldi csapatokkal támadják és az izlamot elpusztítani törekednek?

Válasz: Igen.

Igaz-e, hogy azok, akik vonakodnak a szent háborúban résztvenni, amikor erre az összes muzulmánokat felhívják, kiteszik magukat az Isten haragjának, nagy szerencsétlenségnek és a kitérő büntetésnek?

Válasz: Igen.

Nagy bünt követ-e el az izlam-kormány ellen hadat viselő említett államok muzulmán lakossága akkor is, ha halálos fenyegetéssel vagy egész családjá kiirtásának fenyegetésével kényszerítik a háborúban való részvételre?

Válasz: Igen.

Ha a muzulmánok, akik a mostani háborúban Anglia, Franciaország, Oroszország, Szerbia, Montenegró és az ezeket segítő államok uralma alatt állanak, Németország és Ausztria-Magyarország ellen, amelyek Törökországot támogatják, hadat viselnének, megérdemlik-e Isten büntetését azért, amiért az izlam-kalifának kárt okoznak?

Válasz: Igen!

A felvált néhány nap előtt kihirdették, máig azonban a régi palota termében tartották, ahol a Próféta köpenyét is őrzik.

Verik a törökök az orosz.

Konstantinápoly, nov. 16.

A főhadiszállásról jelentik: Csapatok elfoglalták Katurí Perzsa-Asszerbeidsanban, melyet eddig az oroszok tartottak megszállva. Az oroszok vereséget szenvedtek és futásnak eredtek. Ma az oroszokat üldöző csapataink és az ő háttérük között telentelelen harcok folytak. A Köpriköj környékén folyó harcok nagyon hevesek voi-

tak. Csapataink valóban rendkívül hősiességgel harcoltak. Egyik ezredünk háromszor intézett szörnytámadást az 1905 ös magassági pont ellen. Az első sorban álló zászlóalj Örnagya és tisztjeinek legnagyobb része elesett. Végre is csapataink a dicsőséges oltomán történelemnek becsülettel behatoltak ebbe az állásba. Az ostromolt pontot védelmező ellenséges csapatok egyelőre embere sem maradt épen. Bőséges hadizsákmányt ejtettünk, közte sok erődítési anyagot. Heves támadást intéztünk az angolok ellen, akik a baszoral parton, Vau mellett szállottak partra. Az angolok vesztesége 60 halott volt.

Ujabb török győzelmek.

Konstantinápoly, nov. 16.

A főhadiszállás jelentik: Lasitan Zonájában álló csapataink megtámadták az orosz halár közelében fekvő límai állást. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Csapatok az ott tartózkodó orosz csapatokat bekerítették. Orosz erőltetéseket akartak partraszállítani, de csapataink azokat azétaszórták. Egy másik török csapat megszállta Duzköjt és a Hedreszesztezi állásban elhelyezkedett oroszokat körhízáta. Ugyanott negyvennyolc ezer és élelmiszer jutott kézre. Az oroszok ma a határozatlan Koknusi és Adhshahi állásokat ostromolták, de eredmény nélkül.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Nov. 15. Kedd Róm. kath. Lénárd hv. Protestáns Lénárd hv. Görög orosz október 25. Aréttasz és t. Nap kel 6 óra 51 perokor nyugszik 4 óra 35 perokor.

Közlés. Lényegtelen hőváltozás és elvétel, inkább csak délen megkeleten, csapadékkal. Sürgönyprognozis: hűvös, délen, keleten elvétel csapadék Déli hőmérséklet: 10° fok.

Dózsa Lajosné meghalt. Tegnap a délutáni órákban Dózsa Ferenc dr. ügyvédhez Budapestról rövid szavu sürgöny érkezett, mely tudatta, hogy Dózsa Lajosné váratlanul elhunyt. A szomorú hír általános megdöbbenést keltett Makó város társadalmában, hol az előkelő urnó a legnagyobb tisztelések örvendett. Dózsa Lajosné férjének halála után elárvorított Makóról, itt hagyta szereő rokonait, díszes oltóházát, és részben Aradon, részben pedig Budapeston élt a léleknek legnagyobb és soha meg nem szűnő bánatában. Makóra ritkán jött. Itt mindig csak egy utja volt: a temető. hol férje nyugszik. A bánattól megtört övegy több betegeskedni kezdett és családja egy budapesti szanatóriumban helyezte el. Használta volt: zomban a gondos gyógykezelés, odaadó ápolás, Dózsa Lajosné nem tudta tovább túlélni férje halálát. Megszűntek az ő lelkesnek tájékozott is. Kivánságához mérten hulláját Makóra hozzák és itt helyezik el férje mellé a sírban. A hullát holnap érkezik és a temetés szerdán lesz.

- A gazdálkodók figyelmébe. A honvédelmi miniszterium a nyilvántartólapokkal ellátott lovaknak az állítási járásiakból való állítólagos átutalás terhe alatt állított, sennifogva ilyen állatokat a város területéről elszállítani tilos.

- Szerencsétlenség munka közben. Teltach Adóll fetelepén ma este Farkas Imre 46 éves napzámos a Maros hullámtéréből szállítást a telepre, s az Acsev. vasúton átvételező feljárójánál a mezzei vasúti kocsiakat fékezni kellett, hogy a vágányról ki ne ugorjanak, miközben Farkasnak a belső lábba a sáros talajon megcsuszott és az egyik kerék a nagy lábnál teljesen szétrozsoltta. A súlyosan sérült munkást lakása alá szállították. Gyógyulása 6-8 hetet vesz igénybe.

Uj és uj milliók a nagy nemzeti kölcsönre.

Gyűlnek, sokasodnak a milliók a gyönyörű glédába állnak, mint a mindenható, erőt adó, eredményt teremtő hadisten: a pénz dőnhetetlen hadtestei. A küzdő katonákban való hit mellett egy új, nem kevésbé magaslatos hit ébredés bennünk: a bizalom és a remény vagyoni képességünkben, anyagi erőforrásainkban. Szívot dobogtató, vért pezsdítő érzés. Amint látjuk, hogy a dugasdag páncélszekrényei mellett megnyílnak a szerény polgári erszények, a his falusi sublodok, előkerülnek a megfakarított garasokat őrző házi ereklyék és siet, rohan a millió mellett a fillér, siet a nagy, közös forrásba, ahonnan a hadsereg vérvöröszéséhez vízzel az állam gondviselő keze. A hadikölcsönre való jegyzések óriási méretekben bontják ki a nemzet rejtett értékeit, magunk örvendezésére, ellenségeink elbágyasztására. Jognak van hinni, hogy a magyar baka és a magyar huszár mellé odakerül a háború monumentális szoborporozatára a magyar polgár is, aki okos áldozatkészséggel omlaszt friss vért, friss hatalmat az orszámbátor-sággal küzdő imos karokba.

Vilmos császár jegyez.

Bécs, nov. 16.

Hohenlohe-Schillingfürst herceg, az osztrák-magyar monarchia berlini nagykövete tegnap ideérkezett. Hír szerint Vilmos német császár meghatalmasítás hozta magával a nagykövet az osztrák és magyar hadikölcsön jegyzésére. A németek uralkodója nagyobb összeget fog jegyezni a magyar és az osztrák hadikölcsönre.

A tisztviselők kedvezménye.

A pénzügyminiszter elhatározta, hogy az állami alkalmazottaknak már megadott azt a kedvezményt, hogy hadikölcsönkötvényeket részletfizetés útján megszereshetik, az összes vármegyei és városi alkalmazottakra is kiterjeszti. Az erre vonatkozó részletek utasítást a belügyminiszter a legközelebbi időn belül közölni fogja.

Közalapok a hadikölcsönre.

Mint hogy a vármegyék, városok és községek is részt kívánának venni ebben a hazias célt szolgáló pénzügyi műveletben, amely rájuk nézve kedvező tökélybefejtést is jelent. A belügyminiszter nem zárkózik el az elől, hogy a vármegyék, városok és községek vagyoniuk és a kezelésük alatt álló alapok pénzkészletei (pénzügyintézeti betétei) terhére hadi kölcsönkötvényeket jegyezzenek, de csak olyan összegek erejéig, amelyeknek lekötése az illető pénztárak és alapok fizetőképességét nem veszélyezteti. Ezenkívül figyelemmel kell lenni az ilyen közpénzek terhére való jegyzéseknél a helyi gazdasági viszonyokra

és arra is, hogy a pénzügyintézetek a közpénztárak és közalapok betéteinek tömeges elvonása következtében közgazdasági hivatásuk teljesítésében zavarba ne jussanak. A gyámpénztárak pénzkészleteiből (pénzügyintézeti betéteiből) csakis a gyámpénztári tartalékalap terhére s legfőképpen akkora összeg erejéig lehet kötvényeket jegyezni, amennyivel a gyámpénztári tartalékalap vagyona a legutolsó jóváhagyott gyámpénztári mérlegben megállapított. A kiskorúak és a gondnokoltak vagyona nem fedtethető hadikölcsön kötvényekbe.

Célszerű hadikölcsön jegyzés.

A hadikölcsön és a rekvirálás révén.

A hadikölcsön kibocsátásánál a pénzügyi kormány előtt egyik fő célként lebegett, hogy a feltételeknek kedvező megállapításával és jelentős kedvezmények nyújtásával főleg a kamatoztatás nélküli heverő tőkét mozgósítsa és a hadikölcsönbe való bevonás révén megajlessa a tőkés rézére a gyűmőcsöztesítés útját.

Redeserint a gazdaságilag meddő tőkék számát szaporítják a rekvirálás révén kifejtésre kerülő vételi ári összegek és térítési díjak is. A rekvirálás által érintett gazdálkodók és fuvarosok ugyanis a katonai célokra átvett és járműveikért, nemkülönben a katonaság részére szállított terményekért a legtöbb esetben a forgalmi árnál jóval magasabb vételár, illetve térítési díjat kapnak egyszerre kézhez. A nagy összegekkel a háborús viszonyok miatt rendszerint nem tudnak mihez fogni. Uj lovak beszerzésére tavasszal is ráérnek és a gazdaság sem igényel télen nagyobb befektetést. Részben rossz szakaszból, részben indokolatlan bizalmatlanságból attól is húzódoznak, hogy a rekvirálásból eredő pénzt is karókra bízzák és így nem marad más hátra, mint az azial, meg a ládatia, amelyben ilyenkor igen jelentékeny tőkék rejtőzödnek el teljesen hasznavehetetlenül. Ez az állapot nyilvánvalóan nagy közgazdasági hátránnyal jár és a katonajóvedelem elmaradása folytán jelentékenyen megkísérelje magukat a gazdálkodókat és fuvarosokat is. A most kibocsátásra kerülő hadikölcsön szinte kizárólag arra, hogy általa ezek a gazdaságilag káros állapotnak véget vessünk. A hadi kölcsön kötvényeit feltétlenül biztos és minden egyéb realia gyűmőcsöztesítésnél nagyobb kamattjóvedelmet nyújtanak és emellett a legcélszerűbb tőkeelhelyezésként jelentkeznek, mert a kötvényekre a névérték 75 százaléka erejéig előnyös feltételek mellett bármily könnyen lehet kölcsönt szerezni. Minden lényezőnek tehát közzé kell hatni, hogy a rekvirálásból eredő heverő tőkék hadikölcsön kötvények jegyzésére fordítassanak és így a nemzeti védelem nagy igényét kívüli gazdaságosság elvét is szolgálják.

BÖRCSÖK LAJOSNÉ

női varrónő és fodrásznő akár a varrást, akár a fodrázatot háznál is elvállalja.

Lakás: Acsev. állomás épület.

Halál az országuton.

Makói gazdálkodó tragédiája.

Makó város közönségét a háborús dolgokon kívül ma egyik gazdálkodónak (flokzatos halála foglalkoztatja:

Kádár János gazdálkodónak tegnap valami dolga volt Szegeden, hova ő kocsival hajlott be. Mikor Kádár János dolgát elvégezte, egyik kocsmába hajlott, hol több makói ismerőseivel találkozott, kik mindannyian kocsiival voltak bent Szegeden.

Kádár János csak lovat abrakoltatta meg a kocsmában, miközben ő maga is találozott abból, amit terisznyájában vitt magával hazulról. Kádár igen józan életű ember volt. Szegedi tartózkodása alatt sem ivott semmitéle italt.

Az idő már esteledni kezdett, mikor Kádár János és a többi makói ember befogott és utasak indultak hazafelé. Kádárnak voltak a legjobb lovai, azért ő utolsónak maradt kocsiával, nehogy többi makói társait elhagyja.

Kiől négy kocsi haladt. Az eze-ken tők csak a makói hídnál voltak észre, hogy Kádár János elmaradt. Nem sejtették azonban semmi rosszat.

Ma reggel azonban Kádár János Dász község határában holian találták meg az országuton kocsija mellett. Valószínű, hogy kiesett kocsijából és azörnyet halt, de lehet, hogy valami bűntény lo-rog fean, miert is a hatóság nyomoz ebben az ügyben.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(650)

87. fejezet.

Az új gróf.

- Így folyjon vére annak, aki a szövetséget és annak vezérét elárulja és neki nem engedelmességek!

Csak Calfatini Bepo télovázott. - Nos? kérdé töie komoran Szappanos.

- Te nem akarsz velem megkötni a vérszövetséget?

- Nem! szegte fejét hátra Calfatini.

- Én is vezér vagyok... még pedig régebb, mint te.

Szappanos most a banditák felé fordult.

- Ki hát a vezérek? Én e vagy ez?

- Te vagy! Te vagy! övölték a banditák.

- Mit érdemel hát az, aki a vezérnek nem akar meghódolni? Kérdé most Szappanos. Mit várhatunk olyantól, ki vonakodik le tenni a hűség esküjét?

- Nem vagy te király! kiáltott Calfatini dacosan.

- Köztetek az vagyok! válaszolt Szappanos büszkén. Itt a vezér annyi, mint a király, sőt még annál is több. A vezér élet és halál ura! Ti megválasztottatok vezérnek, ezzel lelettetek a hatalmat az én kezembe. Aki közös ügyünk ellen vét, az nem ide való, de el sem mehet! Le kell bukkózni,

hogy el ne árulhasson bennünket! És itt van mindjárt egy, akitől rosszat lehet várni! Mi történjék vele?

Néma csend követte a szókat Calfatini körülfárlatta tekintetét a banditákon.

- Tehát cserben hagytok? Kérdé.

Látzított a banditákon, hogy tétováznak.

- Válaszatok hát kellőnk közül! mondá most Szappanos. A bandának két vezére nem lehet! Az embernek sincs két feje, tehát nektek sem lehet! Vagy-vagy! Am ha li B ppoiban jobban bíztok, mint bennem, ha azt hiszitek, hogy ő előbb valósija meg vágyaitokot, ám akkor osztozkodjunk! Adjátok ki a magam részét a zsákmányból és én megyek a magam útján! Talállok én még elég olyan alszánt embert, akik tűzbe vitte mennek értem.

Erre elő állott egy torzouborz alak, aki a bandában ez ajvezér szerepét játszotta.

- Maradj! mondá. Kibájtottunk vezérnek, hát az is maradaz. Látjuk, hogy a hiss ujjadba több van, mint Calfatini egész fejében.

Calfatini dühös mozdulatot tett. - Ne beszélj! intett neki Guiseppe.

(Folyt. köv.)

A nemzeti kölcsön hivatalos aláírási helye

az Országos Központi Hitelszövetkezet és gyűjőhelyei az ennek kötelekbe tartozó hitelszövetkezetek, Makón, a

„Makói Ipari Hitelszövetkezet“

mindenki számára, akár azövekezetli tag, akár nem. Aláírások a szövetkezet helyiségében, az ipartestület házában, Topcsy László ügyvezető igazgató és Blittó Gyula pénziárnoknál végeztetnek.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott van szerencsém igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására hozni, hogy f. évi december hó 1-én

a téli idényre a táncitanítást

megkezdem. Tanítani fogom úgy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást határidőhöz nem kötöm. Addig járhatnak hozzám tanítványsim, míg minden táncot a legkitünőbbben el nem sajátítottak. Miután pedig én e városban már évtizedek óta működöm, a n. é. közönség legnagyobb megleődése és legteljesebb elismerése mellett, ez elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy táncintézetemben az illem és a rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő bátran reám bízhatja gyermekét. - Tanítom táncokon kívül az illemet, a társaságban való viselkedést és a osinos testtartást. Felkérem tehát az igen tisztelt szülőköt és gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beiratni sziveskedjenek.

Iratkozni mindenkor lehet lakáson, Gróf Vay utca 250. sz. a., hol most is es énkiat állandóan folyik a tanítás.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok

tisztelettel
Schwarz Miksa
okl. táncitanító.

Legjobb
asztali- és gyógyborok
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szívgáz
és benzinmotorok. ::
Cséplőgarnitúrák benzín- és
nyersolajkomobillal. Benzi-
nes magánjárók.
Meglepő újdonság!
Nyersolajmotorok
keresztfelvezetővel.
Gellért Ignác és Társa mérnöki
iroda
Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen! Ittalanul árajánlatot
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Kiadó hagymaföld
szélség, gabona és lucernásnak
Iritz Miksánál

Egy teljesen jó karban levő
transzmisszió

„Makói Független Ujság”
nyomdájában eladó. :-:

Herés árpa szalma, polyva
kazonként és ölenként eladó közel
a városhoz
RITZ MIKSÁNÁL.

Háboruban levőknek
küldött csomagból ki ne feledjen egy üveg
BOROLIN nevű sósbor-
szesz háziszert,

mely hamarosan megszünteti a szagatásokat és szúrásokat
szennvedők fájdalomát és ny. erőt ad a kimerült testnek. — Ára
1-20, 2 és 2-50 korona.

Készíti Borovszky K., Bpest, II. Margitrapart 47.
Makón kapható Poppar Gyula drogeriájában, 161ér.

Előjegyzéseket
a 6 %-os
adómentes állami jára-
dék kölcsönre
(hadikölcsön) eredeti feltételek
mellett elfogadunk. — Makói Ta-
karékpénztár r. t.

Makulatur - papír
kiadóhivatalunkban jutányos áron
kapható.

POÓR ENDRE
gyógyyszerésznél kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szeplő, májfolt,
arc- és kézvrösség és min-
dentétele bőrtisztítatlanság ellen
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfijító szer.
Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfijító 1 ko-
rona. Piperezerek több kiállításos ér-
mekkel lettek kitüntetve.

A Zeitler-gőzmalomban
szénsalak kapható.
A durvább szénsalak ára ko-
csinként 2 korona, finomabb
3 " "

Egy szobás
garzon lakás
előszobával, vilanyvilágítással,
kis verandával KIADÓ.
Cim a kiadóhivatalban.

A HÁBORÚ

fejleményeire ugyszólván minden ember kíváncsi és meg-
keltőzötlettel szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak
híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb ér-
tesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI
ember csakis olyan ujságot olvas, amelyből világosan látja,
hogy az a lap az ő szószólója is és az ő érzelmeivel egybe-
vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN
érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne-
volna a „Makói Független Ujság” az napi száma újabbnál-
újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni,
venni vagy haszonbérbe adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG
meghozza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és meg-
bizhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napi-
lapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés minden-
kit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0
Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására
hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban
gazdasági gépraktáramban — a legújabb modellű
JOHNSTON kéveköltős aratógépek már megérkeztek
és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300
gazdánál működnek, azok legnagyobb meglepéde-
sére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának,
agszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők
is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan
teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy arató-
gépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb mun-
kaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tar-
tok kitérő Sisal-féle kéveköltő zsineget, elsőrendű gépolajjal, Bacher-
féle ekéket amerikai fűkőrcél kormánylyal, Imperátor mű-
trágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vas-
pálcás boronákat, répa és szecskavágókat. — Együttal bátorko-
dom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gé-
pekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol
mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készí-
tek autogén hegesztő géppel a legkomplicáltabb munkákat
végzem. — Vizvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron
vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlvá,
maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító mű-
helye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.